

PREZIMUJOČE VODNE PTICE MARIBORSKEGA JEZERA

Raziskovalna naloga

// besedilo: Rok Lobnik, foto: Tilen Basle

Med 18. oktobrom 2015 in 30. januarjem 2016 sem v okviru projekta Mladi za napredek Maribora, ki ga vodi Zveza prijateljev mladine, izdelal raziskovalno nalogo z naslovom Prezimujoče vodne ptice Mariborskega jezera. Nalogo sem pripravil pod mentorstvom ge. Zlatke Bertalanč Berden in ornitologa Tilna Basleta. Podatke sem enkrat tedensko zbiral s sistematičnimi štetji prezimujočih ptic od Hidroelektrarne Mariborski otok do Brestrnice. Tako pridobljene podatke sem nato primerjal s podatki iz popisnega obdobja 2007/2008, ko je popis opravljala Katja Logar.

Na jezeru je bilo opaženih veliko vrst, šlo pa je predvsem za običajnejše vrste. Od zanimivejših vrst naj omenim rjavovratnega ponirka (*Podiceps grisegena*), zvonca (*Bucephala clangula*) in samico dolgorepe race (*Anas acuta*). Najdeni pa sta bili tudi tujerodni vrsti – mandarinka (*Aix galericulata*) in moškatna bleščavka (*Cairina moschata*).

Ugotovil sem, da je Mariborsko jezero precej pomembno za selitev ptic. Večina opaženih vrst je bila klatažev, število vrst in osebkov pa se je skozi čas močno spreminjalo. Največ vrst in osebkov sem zabeležil januarja. Prvi vzrok je nekoliko hladnejši januar, drugi pa čas, ko k nam s severa priletijo še nekatere pri nas redkeje vidne ptice. Zagotovo so bili daleč najštevilčnejši mlakarice (*Anas platyrhynchos*), kormorani (*Phalacrocorax carbo*), liske (*Fulica atra*) in rečni galebi (*Chroicocephalus ridibundus*). Verjetno bi bilo na jezeru več vrst ptic, če bi bilo manj turizma. Glavni razlog za manjše število ptic pa je pomanjkanje obrežnega rastlinja, ki ga odstranjujeta močan tok Drave in človek.

Med tujerodnimi pticami Mariborskega jezera je bila med raziskavo tudi mandarinka (*Aix galericulata*).
foto: Janez Papež

Bo zlatovranka v tej sezoni zasedla kakšno od gnezdilnic pri nas?
foto: Alen Ploj

PREŽE NAMESTO DREVES IN ŽIC

Vedno pogosteje člani sekcije v kulturni krajini vidimo enoličnost krajine oz. ravnine travnikov in njiv brez dreves in mejic. Tudi v teh primerih se najde začasna rešitev. Vsi vemo, da si nekatere ptice za petje in iskanje plena izbirajo najvišja mesta v krajini. Med temi so tudi zlatovranke. Najraje se zadržujejo na območju širnih travnikov in na robovih njiv. Ker na območju Ropoče in Pertoče – nad Ledavskim jezerom – še obstajajo takšni travniki in so v njihovi okolici že nameščene gnezdilnice, smo v načrt sekcije umestili tudi postavitev prež v obliki črke T, visokih približno pet metrov. Nekaj čez 30 kostanjevih sušic smo postavili 19. marca. Zahvala gre seveda vsem članom DOPPS-a, ki so prišli iz skoraj vse Slovenije in pri tem pomagali, prav tako pa tudi Javnemu zavodu Krajinski park Goričko, ki je priskrbel prevoz in razvoz prež. Osem prež smo namestili tudi na območju Serdice in Nuskove, kjer je zlatovranka leta 2014 nazadnje gnezdila.

POTEM SMO OPAZOVALI ...

Seveda je po vseh teh opravilih končno nastopil čas vrnitve naših selivk. Kot prve smo opazili smrdokavre – nekateri že v sredini marca. Nato so se v toplih nočeh v začetku aprila začeli oglašati veliki skoviki. Le najbolj zaželena ptica je še manjkala – zlatovranka. V letu 2014 je uspešno speljala pet mladičev, lani ni gnezdila, čeprav smo jo opazovali skozi celo gnezditveno sezono. Bo zlatovranka v tej sezoni zasedla kakšno od gnezdilnic pri nas? O tem pa naslednjič.

Mladi raziskovalec Rok ob Mariborskem jezeru.
foto: Tilen Basle